

ZODIAK[®]

VUODEN TEATTERI 2018
VUOSIKERTOMUS

ZODIAK PRESENTS RY
Zodiak – Uuden tanssin keskus
Tanssin aluekeskus Helsinki

ZODIAK – Uuden tanssin keskus

Tallberginkatu 1 B/154

00180 Helsinki

www.zodiak.fi | zodiak@zodiak.fi

041 319 8722

Kannen kuva: Michaela – Paula Tuovinen – Kuumat Putket: *Blondit* / Katri Naukkarinen

Sisäkannen kuva: Anne Pajunen: *The Heroic Moment* / Kristiina Männikkö

Taitto: Petri Summanen

SISÄLLYSLUETTELO

5	ZODIAK UUDEN TANSSIN KESKUKSENA	24	YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT
6	TOIMINTA NUMERONA	27	Elina Pirinen: Kansainvälistyminen vahvistaa praktiikkaani
7	TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA	30	VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI
10	Marianna Henriksson ja Anna Mustonen: Maria-vesper toi tanssin ja musiikin yhteen syvällisesti ja ilman hierarkioita	32	TILAT JA TEKNIikka
14	TAITEILIJAPOLITIikka	33	HENKILÖKUNTA JA PRODUKTIKOHTAISET TYÖNTEKIJÄT
18	TANSSIN YLEISÖTYÖ	34	TOIMINTA- JA KÄVIJÄTILASTOT
20	Jaakko Kaartinen: Mitä Zodiakin kursseille osallistuminen antaa minulle?	36	TALOUS
		38	HALLINTO

ZODIAK UUDEN TANSSIN KESKUKSENA

Zodiak – Uuden tanssin keskus on nykytanssin kentän tärkein tuotantorakenne ja esitysoorumi, ketterä ja kustannustehokas toiminta-alusta ja osaamiskeskus. Sen toiminnassa yhdistyvät laadukas ja monipuolinen sisällöntuotanto, taiteellisten prosessien ja ammatillisen kehityksen tukeminen sekä vaikuttava yleisö- ja taidekasvatustoiminta.

Zodiakin ydintehtävä on tuottaa ja esittää uusia kotimaisia nykytanssiteoksia sekä edistää suomalaisen nykytanssin taiteellista ja kansainvälistä kehitystä. Zodiak tarjoaa nykytanssin tekijöille taiteellisen yhteisön sekä tuotanto- ja partneriorganisaation. Yleisölle Zodiak mahdollistaa monipuolisia kohtaamis- ja osallistumistapoja tanssitaiteeseen.

VUOSI 2018 LYHYESTI

Zodiak aikaisti vuoden 2018 tuotantohakuaan edellisvuosista, jotta produktioilla olisi aiemmin varmuus Zodiakin tuotanto-osuudesta ja enemmän aikaa muun rahoituksen hankkimiseen sekä teossuunnitteluun. Zodiakin ohjelmaan tuli 106 kotimaista ja kansainvälistä produktiosuunnitelmaa ja vierailutarjousta.

Zodiak tuotti 2018 kausiohjelmistonsa ja festivaalinsa puitteissa 23 produktiota. Ilmaissullisesti ohjelmisto tarjosi tanssi- ja liikelähtöisen nykytanssin rinnalla muita esitystaiteellisia ilmaisumuotoja pyrkien puhuttelemaan erilaisia yleisöryhmiä.

Kansainvälinen toiminta jatkui vilkkaana: verkostotoiminta, kansainväliset kiertueet ja vierailut sekä residenssivaihdot. Vuosittainen kansainvälinen Sivuaskel / Side Step -festivaali järjestettiin helmikuussa. Zodiak oli mukana eurooppalaisten tanssitoimijoiden muodostamassa EU-rahoitteisessa verkostossa: *[DNA] Departures and Arrivals* (2014–2018). Zodiak osallistui myös EU:n ERASMUS+ -ohjelman rahoittamaan *Artistic Doctorates in Europe: Third Cycle provision in Dance and Performance* -hankkeeseen (2017–2019) sekä useisiin muihin kansainvälisiin vaihto- ja residenssiohjelmiin.

Zodiakin yleisötyö, yhteisötanssi- ja työpa-jatoiminta oli monipuolista ja vilkasta tavoittaen runsaasti osallistujia eri ikäryhmistä ja väestöpiireistä, myös valtakunnallisesti. Yleisötyön monivuotisissa erillishankkeissa kehitettiin ja jalkautettiin tanssi- ja liikelähtöisiä yhteisötyön menetelmiä.

Henkilöstön osalta suurin muutos oli Zodiakin pitkäaikaisen toiminnanjohtajan Raija Ojalan siirtyminen eläkkeelle. Uutena toiminnanjohtajana aloitti 3.9.2018 Ari Tenhula.

TOIMINTA NUMEROINA

ESITYKSET, KATSOJAT JA KÄVIJÄT

- **16 726** katsojaa, kokijaa ja osallistujaa
354 tilaisuudessa, joista
- 10 861 katsojaa, 140 esityskertaa Helsingissä ja kiertueilla
 - 8 401 katsojaa, 112 esityskertaa Helsingissä
 - 2 460 katsojaa 28 kiertue-esityksessä Helsingin ulkopuolella
 - 5 865 osallistujaa yleisötyön piirissä, 1 549 kurssilla ja työpajoissa

OHJELMISTO HELSINGISSÄ

- **23** esitettyä produktiota
- Perusohjelmistossa 18 teosta:
 - 13 kantaesitystä, 3 uusintaversiota
 - 2 kotimaista vierailuteosta
 - 11 yhteistuottajatahoa
 - lisäksi ilmainen esityskonsepti Kick-off

SIVUASKEL / SIDE STEP FESTIVAL 5 TEOSTA:

- 4 kansainvälistä vierailuteosta
- 1 kotimainen uusintaesitys

YLEISÖTYÖN TAPAHTUMAT

- 199 yleisötyö- ja koulutuskokonaisuutta, **633** tapaamiskertaa
- 177 kurssia ja työpajaa, 544 tapaamista
- 113 muuta yleisötyötapahtumaa
- 64 taiteilijaa yleisötyöopetuksen ja -ohjauksen parissa
- Hankkeet
 - Minun nimeni on (MNO) -projekti Kaarelan alueella
 - Tanssi meille – taiteilijaresidenssi hoivalaitoksessa
 - TALK – Taidetta ja liikettä kieltenopetukseen oppikouluissa
 - Tanssihanke autismin kirjon nuorille
 - Taidetestaajat

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA JA VERKOSTOT

- 4 kansainvälistä vierailuteosta
- 20 vierailtavaa taiteilijaa ja pedagogia
- 4 toimivaa kansainvälistä verkostoa (1 EU:n Luova Eurooppa ja 1 Erasmus+ -ohjelmassa)
- 9 teoksella ulkomailla 18 esityskertaa 7 maassa, 10 kaupungissa

TAITEILIJAPOLITIikka

- **453** produktiokohtaista taiteilijatyötehtävää
- 15 ammattilaiskursssia ja koulutustilaisuutta, 204 osallistujaa
- 18 tuotantoresidenssiä Zodiakissa (13 tuotantoa ja 5 Z-free-residenssiä)
- Ohjelmiston teoksilla yhteensä 17 vierailuresidenssiä ulkomailla, 4 kotimaassa
- 1 kansainvälinen residenssiryhmä Zodiakissa

TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA

ZODIAKIN OHJELMISTO 2018

Zodiakin vuoden 2018 tuotantohakuun tuli vuonna 2016 106 kotimaista ja kansainvälistä produktiosuunnitelmaa ja vierailutarjousta. Ohjelmiston suunnittelutyöstä vastasi vuonna 2016 taiteellinen työryhmä, johon kuuluivat Zodiakin taiteellinen johtaja Harri Kuorelahti, sekä koreografi Sanna Myllylahti ja Pia Lindy.

Zodiak tuotti 2018 kausiohjelmistonsa ja festivaalinsa puitteissa 23 produktiota: 13 kantaesitystä, 3 teoksen uusintaesitykset sekä järjesti 5 kansainvälisen ja 2 kotimaisen teoksen vierailut.

Zodiakin vuoden 2018 erityisyyksiä olivat isomman muodon teostuotannot. Zodiak aloitti yhteistyön Stoan kanssa, toteuttaen Anna Häkkinen teoksen *DANCE* Stoan suurella näyttämöllä. Yhteistyössä Stoan kanssa Zodiak valmistautuu jo nyt tulevaisuuden haasteisiin ja Tanssin talon tulemiseen Kaapelitehtaalle kartoittamalla ison näyttämön tuotannollisia vaatimuksia ja käytänteitä sekä kehittämällä eri organisaatioiden ja toimijoiden välisiä yhteistuotantoja.

Vuoden 2018 laajempien yleisöjen ja isomman mittakaavan kantaesitystuotantoja olivat Anna Mustosen, Marianna Henrikssonin ja Helsingin Barokkiorkesterin yhteistyössä

toteuttama, sittemmin valtionpalkinnon saanut näyttämöteos *Maria-vesper* Kaapelitehtaan Pannuhallissa huhtikuussa sekä Pannuhallissa toukokuussa ensi-iltansa saanut näyttämöteos *COSMIC LATTE*, jonka koreografina toimi Zodiakin house-koreografi Sonya Lindfors. Molemmat teokset herättivät kiitosta näkemyksellisyydestä ja rohkeista uusista avauksista nykytanssin kontekstissa. Teokset haastoivat positiivisella tavalla nykytanssin tulevaisuuden mahdollisuuksia sekä herättivät keskustelua houkuttaen uutta yleisöä nykytanssin pariin.

Syyskauden käynnistivät uusintaesitykset Sari Palmgrenin kävelyteoksesta *Aidatut unelmat*, yhteistyössä Kanneltalon kanssa. Elina Pirisen *Brume de Mer* sai kantaesityksensä Tukholmassa elokuussa, MDT Stockholmin näyttämöllä. *Brume de Merin* Helsingin esityskausi toteutettiin Zodiakissa, yhteistyössä Liikkeellä marraskuussa -festivaalin kanssa.

Zodiak aloitti myös uuden yhteistyömallin Tanssin aluekeskusten kanssa, jossa eri tanssin aluekeskuksista tuleville teosvierailuille avataan vuosittain esityspaikka Zodiakin ohjelmistossa. Vuoden 2018 teosvierailut toteutettiin yhteistyössä Itä-Suomen tanssin aluekeskuksen (ITAK) ja Keski-Suomen tanssin keskuksen kanssa.

ESITYKSET KEVÄT:

1. **Maija Karhunen & Marc Philipp Gabriel** (Saksa): *AJIMA*. Kansainvälinen yhteistuotanto 2013–2017. Suomen ensi-ilta Zodiak, 17.–23.1. / 5 es. Alkuperäistuotanto Hochschulübergreifendes Zentrum Tanz Berlin (HZT).
2. **Kick-off: Lähtölaukaus kevätkaudelle.** Zodiak 25.1. Vapaa pääsy.
3. **Sonya Lindfors: NOBLE SAVAGE.** Lisäesitykset Sivuaskel-festivaalilla Pannuhalli, 2.–6.2. / 4 es. Aluekeskustuotanto.
4. **Sivuaskel / Side Step -festivaali.** Vierailut Zodiak, Pannuhalli ja Valssaamo 5.–11.2. / 10 es.
5. **Veli Lehtovaara: Peltotiekeskustelu.** Kantaesitys Zodiak, 22.2.–3.3. / 7 es. DNA-verkosto-ohjelmaa (Focus-taiteilija). Yhteistuotanto Zodiak & Pianofabriek Kunstenwerkplaats (Bryssel).
6. **Kati Raatikainen: Cheap.** Kantaesitys Zodiak, 14.–20.3. / 6 es. Aluekeskustuotanto.
7. **Anna Kupari & Outi Markkula: Tanssiesitys klo 14.** Kantaesitys Zodiak, 14.–20.3. / 6 es. Aluekeskustuotanto.
8. **Ima Iduozee: The Body of Work.** Lisäesitykset Zodiak, 27.–28.3. / 2 es.
9. **Anna-Maria Väisänen & Eevi Tolvanen: Paljouden diskurssi.** Kotimainen vierailu Zodiak, 4.–5.4. / 2 es. Yhteistuotanto ITAK – Itä-Suomen tanssin aluekeskus. Aluekeskustuotanto.
10. **Mikko Hyvönen & Off/Balance: crystal pieces: human beings.** Kotimainen vierailu Zodiak, 4.–5.4. / 2 es. Yhteistuotanto Keski-Suomen tanssin keskus. Aluekeskustuotanto.
11. **Anna Mustonen, Marianna Henriksson & Helsingin Barokkiorkesteri: Maria-vesper.** Kantaesitys Pannuhalli, 19.–24.4. / 4 es. Yhteistuotanto Zodiak & Helsingin Barokkiorkesteri.
12. **Sonya Lindfors: COSMIC LATTE.** Kantaesitys Pannuhalli, 11.–30.5. / 10 es. DNA-verkosto-ohjelmaa (Panorama-taiteilija).

ESITYKSET SYKSY:

13. **Kick-off: Lähtölaukaus syyskaudelle.** Zodiak 16.8. Vapaa pääsy.
14. **Sari Palmgren: Aidatut unelmat.** Lisäesitykset Kannelmäki, 18.–26.8. / 6 es. Yhteistuotanto Zodiak & Kanneltalo.
15. **Anne Pajunen: The Heroic Moment.** Kantaesitys Zodiak 5.–16.9. / 7 es. Aluekeskustuotanto. DNA-verkosto-ohjelmaa (Panorama-taiteilija).
16. **Tomi Paasonen: Satubaletti.** Kantaesitys Zodiak 5.–16.9. / 7 es. Aluekeskustuotanto.
17. **Mikko Orpana: I AM IN YOUR MIND.** Kantaesitys Zodiak 27.9.–4.10. / 6 es.
18. **Anna Maria Häkkinen: DANCE.** Kantaesitys Stoa 10.–21.10. / 6 es. Yhteistuotanto Zodiak & Stoa. Aluekeskustuotanto.
19. **Jenni-Elina von Bagh: Posthuman days.** Kantaesitys Zodiak 18.–28.10. / 7 es.
20. **Elina Pirinen: Brume de Mer.** Kantaesitys Tukholma MDT 29.8., Zodiak 7.–22.11. / 10 es. DNA-verkosto-ohjelmaa (Focus-taiteilija). Yhteistuotanto Zodiak, MDT (Tukholma) & Liikkeellä marraskuussa -festivaali.
21. **Michaela – Paula Tuovinen – Kuumat Putket: Blondit.** Kantaesitys Zodiak 5.–18.12. / 8 es.

Aluekeskustuotanto koostui 5 kantaesityksestä, 1 kotimaisesta uusintaesityksestä, 2 kotimaisesta vierailusta ja yhdestä kansainvälisestä vierailuteoksesta Sivuaskel-festivaalilla.

Esityksistä 4 tuotettiin verkostoyhteistyönä, 1 festivaaliryhmittäytyksenä ja 4 muun esittäjätahon kanssa.

MARIANNA HENRIKSSON JA ANNA MUSTONEN:

Maria-vesper toi tanssin ja musiikin yhteen syvällisesti ja ilman hierarkioita

Tärkeimmältä tuntuu se, miten työskentelimme *Maria-vesperiä* tehdessä. Työtavan perustana ollut pehmeys ja välittäminen heijastuivat uskoaksemme siihen, mitä itse esitys ehdotti. Koko prosessin läpi kulki kysymys suurimuotoisesta teoksesta, joka ei kohoaisi katsojan yläpuolelle suurena ja pullistelevana. Meille työryhmän kokoonkutsujina ja ohjaajina tämä tarkoitti sitä, että horisontaalisen kohtaamisen jatkuva kysyminen täytyi ylettyä myös ohjaamisen ja harjoittelun tapaan. Uskoaksemme onnistuimme luomaan ilmapiirin, jossa meillä ohjaajina oli epäonnistumisenkin salliva vahva olo. Saimme mukaan myös prosessin loppuvaiheilla mukaan tulleet soittajat, joiden työympäristö klassisen musiikin kentällä on ajoittain hierarkkinen.

Esiintyjäryhmän sisällä tuntui vallitsevan yhteisyys ja kuuntelu, jonka uskomme vaikuttaneen myös siihen, että musiikin ja tanssin yhteen tuominen toteutui pintatasoa syvemmällä. Työtapa oli siis sekä poliittista että sisällöllistä. Nämä seikat tuntuvat taiteilijuudellemme tietyllä tavalla merkittävämmiltä kuin varsinainen teos.

Olemme kiitollisia Zodiakille siitä, että se lähti kannustaen mukaan näin suurimuotoisen teoksen toteuttamiseen. Saimme työskennellä rauhassa ja pitkään, ja meihin luotettiin. *Maria-vesperistä* tuli mielestämme lopulta suuri ja koskettava esitys. Jatkamme musiikin ja tanssin välisyyden syventämistä vahvistuneena siitä, mitä työskentely *Maria-vesperin* kanssa antoi taiteilijuudellemme.

SIVUASKEL / SIDE STEP FESTIVAL

Zodiakin 16. kansainvälinen Sivuaskel / Side Step Festival järjestettiin 5.–11.2.2018 Kaapelitehtaalla.

Festivaalin tavoitteena on lisätä tanssista kiinnostuneen yleisön tietämystä nykytanssin kansainvälisistä virtauksista, tekijöistä ja työskentelymetodeista. Esitystoiminnan lisäksi Sivuaskel pyrkii syventämään yleisön ja tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja toimii myös alan ammattilaisten koulutus-tapahtumana. Kotimaisen tanssin festivaalitarjonnassa Sivuaskel pyrkii erottautumaan ajankohtaisena ja progressiivisena tapahtumana, jonka suojissa yleisöllä on mahdollisuus tutustua nouseviin tekijöihin ja alan uudistajiin sekä rohkeaan nykytanssi- ja esitystarjontaan.

Sivuaskel-festivaalin ohjelmistosta vastasivat Zodiakin taiteellinen johtaja Harri Kuorelahti, koreografi Eeva Muilu sekä toimittaja ja kriitikko Niko Hallikainen.

SIVUASKEL-FESTIVAALIN OHJELMISTO:

- **Sonya Lindfors** (Suomi): *NOBLE SAVAGE*. Pannuhalli 5.-6.2. 2 es.
- **Ligia Lewis** (USA): *Sorrow Swag*. Zodiak Stage 6.-7.2. 2 es.
- **Pan Daijing** (Kiina): *Fist Piece*. Valssaamo 8.-9.2. 2 es.
- **Ligia Lewis** (USA): *minor matter*. Pannuhalli 9.-10.2. 2 es.
- **Marcela Levi & Lucia Russo** (Brasilia): *Iron Mouth*. Zodiak Stage 10.-11.2. 2 es.

Vuoden 2018 Sivuaskel-festivaalilla nähtiin 4 kansainvälistä esitystä ja yksi kotimainen uusintaesitys ja niillä 10 esitystä. Festivaalin taiteilijat olivat **Ligia Lewis**, **Pan Daijing**, **Marcela Levi & Lucia Russo** sekä **Sonya Lindfors**. Teosten lisäksi festivaalilla järjestettiin kirjanjulkaisutilaisuus ja dreaming-sessio, keskustelutilaisuus, luento, työpaja ja taiteilijataapaamisia.

KIERTUE-ESITYKSET JA TEOSVIERAILUT

Kiertue-esitysten mahdollistaminen ohjelmistossa oleville teoksille on tärkeä osa Zodiakin toimintaa. Zodiak pyrkii edesauttamaan kiertue-esitysten toteutumista ja taiteilijoiden työllistymismahdollisuuksia sekä Suomessa että ulkomailla.

Kiertue-esityksiä oli 15 eri teoksella; kotimaassa 4 teosta ja ulkomailla 11 (8 maassa, 11 kaupungissa).

KIERTUE-ESITYKSET KOTIMAASSA:

- **Joona Halonen**: *Tight* (Valve-sali, Oulu 26.-27.1.)
- **Janina Rajakangas**: *Teini* (Kokkolan talvitanssit, Kokkola 10.2.; Helsinki 28.3.; Vantaa 29.3. & 25.-26.4.; Järvenpää 23.4.,)
- **Sonja Jokiniemi**: *Blab* (Paikallisliike, Kuopio 16.6.)
- **Sari Palmgren**: *Licking Things* (Täydenkuun tanssit, Pyhäjärvi 26.7.)

KIERTUE-ESITYKSET ULKOMAILLA:

- **Sonja Jokiniemi**: *Blab* (Beursshowburg, Bryssel, Belgia 16.-17.3.; Göteborg Teater och Dans Festival, Göteborg, Ruotsi 22.8.; MDT, Tukholma, Ruotsi 28.-29.11.)
- **Veli Lehtovaara**: *Peltotiekeskustelu* (Pianofabriek, Bryssel, Belgia 28.-29.3.)
- **Sonya Lindfors**: *COSMIC LATTE* (Africtions Festival, Bremen, Saksa 21.5.)
- **Elina Pirinen**: *Personal Symphonic Moment* (MDT, Tukholma, Ruotsi 24.5.)
- **Deborah Hay & Cullberg-baletti**: *Figure a Sea* (Venetsia Biennale, Venetsia, Italia 30.6.)
- **WAUHAUS**: *Flashdance* (Baltoscandal festival, Rakvere, Viro, 5.-6.7.; Ice Hot, Reykjavik, Islanti 15.12.)
- **Maija Hirvanen**: *Art & Love* (Tanz im August, Berliini, Saksa 16.-18.8.; Ice Hot, Reykjavik, Islanti 13.12.)
- **Sanna Myllylahti**: *I Will Tell You When I Am Ready* (Monoplay festival, Zadar, Kroatia 20.8.)
- **Elina Pirinen**: *Brume de Mer* (MDT, Tukholma, Ruotsi 29.-30.8.)
- **Andrius Katinas, Vera Nevanlinna, Salla Salin**: *Paper Piece* (NU Performance Festival, Tallinna, Viro 22.10.)
- **Ruairi Donovan, Jassem Hindi, Elina Pirinen, Maria Saivosalmi, Cathy Walsh**: *meadow, meadow, meadow* (Seoul Performing Arts Festival, Soul, Korea 26.-27.10.)

Maija Hirvanen: *Taide ja rakkaus* / Kuva: Kristiina Männikkö

TAITEILIJAPOLITIikka

Zodiak tunnistaa tanssitaiteilijoiden ja kentän muuttuvia tarpeita, haasteita ja mahdollisuuksia. Se tarjoaa tukea luovaan työhön, tanssiproduktioiden ja -hankkeiden toteuttamiseen sekä verkostoitumiseen paikallisessa, valtakunnallisessa ja kansainvälisessä viitekehyksessä. Zodiak tukee tanssin ammattilaisten taiteellista kehitystä ja syventää heidän kompetensiaan järjestämällä koulutusta, mentorointia ja residenssejä. Zodiak edistää tanssitaiteilijoiden työllisyyttä ja työllistymistä, ja antaa kulttuuripoliittisia lausuntoja.

HOUSEKOREOGRAFI

2018 housekoreografina työskenteli Sonya Lindfors. Lindfors esiintyi Zodiakin Sivuaskel-festivaalilla teoksella *NOBLE SAVAGE* ja perusohjelmistossa teoksella *COSMIC LATTE*.

Housekoreografikaudella 2018 Lindfors keskittyi suunnittelu- ja residenssityöskentelyyn, osallistui aktiivisesti keskustelutilaisuuksiin sekä veti työpajoja Zodiakissa. Lisäksi hän toteutti Zodiakissa nuorten tanssitaiteilijoiden teosten esittelytilaisuuden.

Lindforsin päätyö oli uuden näyttämöteoksen *COSMIC LATTE* valmistaminen. Teos päätti kolmiosaisen mustuutta käsittelevän teossarjan, jonka aiemmat osat *NOIR?* ja *NOBLE SAVAGE* ovat myös olleet Zodiakin osatuotantoja. *COSMIC LATTE* -teos sai suuren huomion ja piti yllä myös yhteiskunnallista keskustelua aiheisiinsa liit-

tyen. Teos oli yleisömenestys. Teossarjan aiempi osa *NOBLE SAVAGE* sai uusintaesityksiä osana Sivuaskel -festivaalia ja sen yhteydessä julkaisiin Lindforsin toimittama *Blackness & Postmodern* kirjoituskokoelma. Syksyllä 2018, Lindfors sai ANTI – Contemporary Art Festivalin International Prize for Live Art -palkinnon.

AMMATTILAISKOULUTUS

Zodiak tarjoaa alan ammattilaisille korkeatasoista, ammatillisesti täydentävää ja syventävää kurssitoimintaa nykytanssin ja esitystaiteen eri tekniikoista ja työmetodeista sekä tukee tanssin ammattilaisten ammattitaitoa myös muilla keinoin muun muassa järjestämällä koulutusta taloushallinnosta ja järjestämällä sparrausta kiertuemyynnistä.

- Vuonna 2018 Zodiakissa järjestettiin 10 ammattilaistyöpajaa ja muuta koulutustilaisuutta.
- Työpajafestivaali on Zodiakin ideoitu tapahtumakonsepti, joka toteutettiin yhteistyössä Tanssin talon ja Tanssille ry:n kanssa. Työpajafestivaali järjestettiin vuonna 2018 toista kertaa 4.–15.6.2018.
- Työpajojen lisäksi Zodiak tuki tanssin ammattilaisia tarjoamalla tilojaan ammattilaisten omaehtoisen kouluttautumisen käyttöön.

TANSSIN YLEISÖTYÖ

Yleisötyö kuuluu Zodiakin ydintoimintoihin. Sitä on kehitetty eri menetelmin vuodesta 2005 alkaen, tanssin aluekeskustoiminnan olennaisena osana. Zodiakin yleisötyössä kehitetään vuorovaikutuksellista ja luovaa yleisösuhdetta, jossa huomioidaan niin taiteilijan, yleisön kuin Zodiakin tarpeet. Zodiakin yleisötyö on taideläh- töistä. Se viriää Zodiakin omasta ohjelmatoimin- nasta, taiteilijayhteisöstä ja osallistujapohjasta. Yleisötyö laajentaa taiteilijoiden työnkuvaa, ammattitaitoa ja taiteellista ajattelua sekä tar- joaa heille työmahdollisuuksia.

Vuonna 2018 yleisötyö jakautui kurssitoi- mintaan ja ohjelmistoon sidottuun yleisötyö- hön sekä projektirahoituksen myötä pidempi- kestoisiin prosesseihin. Kantaesitysohjelmiston yhteydessä työpajoja ja muuta teossidonnaista yleisötyötä tehtiin kolmen eri teoksen parissa. Kaikkien kantaesitysten yhteydessä järjestettiin sekä teosalustukset että taiteilijatapaamiset.

YLEISÖTYÖ NUMEROINA:

- 214 yleisö-, koulutus- ja esittelytapahtumaa (675 tapahtumakertaa), 5 865 osallistujaa
- yleisötyökurssit ja -työpajat: 177 kurssia, 544 tapaamista, 1 549 osallistujaa (Zodiakissa, kouluissa, hoiva- ja palvelutaloissa, muualla kotimaassa ja ulkomailla)
- 51 kertaa, 1 694 osallistujaa teosalustuksissa, taiteilijatapaamisissa, yleisökeskusteluissa ja avoimissa harjoituksissa
- esittely- ja seminaariluennot 5 kertaa, 124 osallistujaa
- muut yleisötyötapaamiset 57 kertaa, 2 294 osallistujaa
- yleisötyökurssien, -työpajojen ja -hankkeiden opetuksessa ja toteutuksessa on työskennellyt 64 tanssin ja muun alan eri taiteilijaa

KURSSIT ZODIAKISSA

Zodiakissa järjestetty kurssitoiminta oli moni- puolista ja vilkasta. Vuonna 2018 Zodiak järjesti 31 erilaista kaikille avointa kurssia. Kurssille osallistui yhteensä 455 henkilöä.

Zodiakin kaikille avoimessa kurssitoimin- nassa on kaksi toimintalinjaa: kurssit, jotka täh- täävät liiketietoisuuden ja kehollisen kokemuk- set lisäämiseen sekä Zodiak kausiohjelmistossa oleviin teoksiin linkittyvät kurssit.

Syksystä 2018 alkaen aiemmin hankemai- sesti toteutetut kehitysvammaisten lasten ja nuorten tanssitunnit Käpylän peruskoulussa sekä autismin kirjon nuorille tarkoitetut tans- situnnit liitettiin osaksi Zodiakin normaalia kurs- sitarjontaa.

AVOIMET YLEISÖTYÖKURSSIT JA -TYÖPAJAT KEVÄT 2018:

- Tietoisuudesta tanssiksi - liikkeen mahdollisuuksia kokien ja katsoen, ohjaaja Katri Soini
- Kehonhuollon aamutunnit, ohjaajat Jonna Eiskonen ja Kati Raatikainen
- Seniorikurssi 1, ohjaaja Joonas Halonen
- Kosketusliike, ohjaajat Sini Haapalinn, Meri Kärkkäinen, Elena Ruuskanen
- Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille (6 ryhmää), ohjaajat Jenni-Elina von Bagh, Mikko Orpana, Eleni Pierides, Linda Priha, Satu Rekola ja Anni Rissanen
- Miesten viikonloppukurssi, ohjaaja Jukka Tarvainen
- Seniorikurssi 2, ohjaaja Virva Talonen
- Värisyttävät sävelet, ohjaajat Marianna Henriksson ja Anna Mustonen
- Tanssi = tanssi = tanssi = koreografia, ohjaaja Liisa Pentti
- Body is Voice, ohjaaja Heini Nukari
- Senioreiden intensiivikurssi, ohjaaja Maria Nurmela
- Transsitanssi, ohjaaja Gabriela Aldana-Kekoni

AVOIMET YLEISÖTYÖKURSSIT JA -TYÖPAJAT SYKSY 2018:

- Kehonhuollon aamutunnit, ohjaajat Kati Raatikainen ja Satu Rekola
- Käpylän peruskoulun tanssikerho, ohjaaja Riina Hannuksela
- Tanssitunnit autismin kirjon nuorille (2 ryhmää), ohjaajat Liisa Pentti, Laura Sorvari ja Tuula Turunen
- Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille (6 ryhmää), ohjaajat Karolina Ginman, Joonas Halonen, Elina Hauta-aho, Anna Koskela, Laura Pietiläinen ja Marjukka Savolainen
- Kehollisia kartoja -seniorikurssi, ohjaaja Virva Talonen
- Miesten intensiivikurssi - Voimaa ja herkkyyttä, ohjaaja Mikko Makkonen
- NoCore - Choreographic workshop about Masculinity and Migration, ohjaaja Beniamino Borghi
- Kehostani tanssiin -seniorikurssi, ohjaajat Maria Nurmela, Anni Rissanen ja Emmi Venna
- Starting the Piece with an Audience, ohjaajat Miki Brunou, Neil Callaghan ja Janina Rajakangas
- Hip hop musiikin inspiroima vapaa tanssi, ohjaaja Saara Norvio

JAAKKO KAARTINEN, KURSSIAKTIIVI

Mitä Zodiakin kursseille osallistuminen antaa minulle?

Viime vuosi oli seitsemäs, jonka aikana osallistui Zodiakin yleisötyön kursseille. Kevät- ja syyskauden aikana olin mukana yhteensä kahdeksalla kurssilla ja lisäksi *Aidatut unelmat* -teoksessa. Vuosi oli melko samanlainen kuin aiemmat.

Kai tätä voi kutsua harrastamiseksi, mutta varsinaisesti kyse on jossain määrin enemmänstä. Tanssiminen on ilmaisua, ja tanssiminen Zodiakin kursseilla on ilmaismista siinä temaattisessa kehyksessä, jonka kukin yksittäinen kurssi muodostaa.

Sitä tuo oman itsensä saliin toisten joukkoon, ja antautuu vuoropuheluun kurssia vetävän tanssijan tai koreografin ideoiden ja työaihioiden, toisten mukanaolijoiden ja oman sisäisen maisemansa kanssa, vasten lattiaa, ilmaa, omaa ja toisten kehoja ja tunteita ja ajatuksia.

Monet keskustelut kurssien puitteissa tapaamieni ihmisten kanssa ovat osoittaneet, että kurssitoiminnan arvokkuus liittyy juuri siihen, ettei se jää vain liikkumiseksi, vaan aina tavalla tai toisella muodostuu sisäiseksi katselemiseksi: itsen, muiden, kehollisten tuntemusten ja abstraktioiden.

Se on ainutlaatuista, ja on taannut sen, että kurssit tuntuvat aina jollain tasolla tuoreilta. Ne kytkeytyvät niin monitasoisesti yleisempiin kysymyksiin: Kuka minä olen? Millä tavalla minä olen? Miten me olemme yhdessä?

Koska nykytanssi taidemuotona juuri erilaisten tekijöidensä kautta nostaa esiin ja käsittelee keskeisiä kysymyksiä ihmisenä olemisesta rikkailla ja monipuolisilla tavoilla – vuorovaikutuksesta, identiteetistä, sukupuolisuudesta ja seksuaalisuudesta, ihmisen ja luonnon riippuvuuksista, käsitteistä ja kehosta ja niin edelleen – Zodiakin kursseille osallistuminen merkitsee mahdollisuutta liikkua tämän laajan työskentelyn piirissä.

Zodiakin yleisötyön kautta tuo mahdollisuus on vielä syventynyt varsinaiseksi osallisuudeksi useissa teoksissa ja niiden valmistamisen prosesseissa. Olen arvostanut näitä kokemuksia tavattomasti ja olen hyvin iloinen, että Zodiakin kautta ne ovat tulleet tarjolle. Koko malli on viehättävän orgaaninen kokonaisuus: yleisö-kurssilaiset-tekijät-esitykset-katsomo-lava, sopivasti ristiin rastiin toisiaan leikaten.

Kun kokoan yhteen ajatuksiani siitä, miksi osallistun kursseille Zodiakissa ja mitä niiltä saan, huomaan, että vastaan itse asiassa suurempaan kysymykseen siitä, miksi olen erilaisin tavoin hakeutunut nykytanssin piiriin. Siitähän oikeastaan on kysymyskin. Koska se, mitä nykytanssi eri praktiikkoineen tarjoaa, on niin perinpohjaisesti rikastuttavaa, en malta olla ilmoittautumatta rikastumaan uudestaan ja uudestaan.

YLEISÖTYÖN HANKKEET:

MINUN NIMENI ON – KAARELA

Helsingin mallin piiriin kuuluva Minun nimeni on -hankkeen (2012–2018) rahoitus Kaarelan alueella päättyi vuoden 2018 lopussa.

Aidatut unelmat

Elokuussa 2018 sai uusintaesityksiä vuonna 2017 ensi-iltansa saanut Sari Palmgrenin ohjaama *Aidatut unelmat*-kävelyteos, jonka aikana katsojat kulkivat opastetun reitin Kannelmäen puutarhojen ja alueen luontokohteiden kautta Malminkartanon omenatarhaan. Mittava teos kulki yllätyksellisesti Kaarelan alueella sekä sisä- että ulkotiloissa. Palmgrenin ohjaamassa ja valo- ja äänisuunnittelijoiden visualisoi- massa teoksessa esiintyi yli 70 ei-ammattilaista yhdessä tanssitaitei- lijoiden kanssa.

Urbaaniluonto

Yksi keskeinen työskentely- ja tapahtumapaikka MNO-hankkeessa oli kauppakeskus Kaaren takana sijaitseva Antinniitty. Niitylle on perustettu 10 aarin kokoinen yhteisöllinen puutarha puutarhuri Janne Länsipuron johdolla. Antinniitty on myös paikka taiteelle, elämyksille ja esityksille.

Urbaaniluonto Plug in -hanke

Urbaaniluonto Plug in -hankkeessa Zodiak toimii yhteistyökumppanina Helsingin Taiteilijaseuran kuvataidekoulun kanssa. Kolmivuotisessa hankkeessa (2017–2019) kehitetään puutarhaympäristössä toteutet- tavia monialaisia ja ilmiöpohjaisia oppimiskokonaisuuksia kuvataiteen, tanssin ja puutarhapedagogiikan keinoin. Projektissa toimitaan Kan- nelmäen peruskoulussa, Malminkartanon ala-asteella sekä Apollon yhteiskoulussa.

TANSSI MEILLE – TAITEILIJARESIDENSSI HOIVALAITOKSESSA

Huhtikuussa 2017 alkanut *Tanssi meille – taiteilijaresidenssi hoivalaitok- sessa* päättyi tammikuussa 2018. Hankkeen päätteeksi järjestettiin kai- kille avoin seminaari residenssityöskentelystä sekä tanssitoiminnan mah- dollisuuksista hoivayhteisössä.

TALK – TAIDETTA JA LIIKETTÄ KIELTENOPETUKSEEN

Hanke on Zodiakin yleisötyön parissa kehitetty monikielinen työpajame- netelmä, joka yhdistää tanssitaiteen ja seitsemän eri kielen opiskelun ja kulttuuriin tutustumisen. Hankkeessa opetetut kielet ovat ranska, saksa, espanja, venäjä, ruotsi, englanti ja suomi toisena kielenä. Hankkeen aikana on kehitetty taiteellista ja moniammatillista (tanssitaiteilijat ja opettajat) menetelmää kielenopetukseen.

PORUKALLA PÄÄOSAAN -HANKE

TALK-toimintaa jatkettiin maahanmuuttajakoulutuksessa yhteistyössä Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa. Humakin hallinnoiman ESR-rahoitteen *Porukalla pääosaan* -hankkeen tavoitteena on ollut kehittä- tää uudenlainen malli peruskoulun päättötodistusta vaille olevien maa- hanmuuttajanuorten työelämävalmiuksien parantamiseksi.

Z-NUORET: EHDOTUKSIA UTOPIASTA

Z-nuoret on Zodiakin nuorten yleisötyötä varten perustettu toimintamuoto, jonka tavoitteena on lisätä nuorten kiinnostusta ja ymmärrystä nykytans- siesityksiä ja nykytanssia kohtaan. Ryhmää ohjaavat tanssin ammattilai- set, jotka ovat kiinnostuneita lasten- ja nuorten kanssa työskentelystä sekä sisällöntuottamisen että työskentelytapojen suhteen.

TAIDETESTAAJAT

Zodiak valittiin mukaan Suomen kulttuurirahaston ja Svenska Kulturfon- denin Taidetestaajat-suurhankkeeseen yhdessä Suomen Valokuvataiteen museon, Teatterimuseon ja Helsingin taiteilijaseuran kanssa. Hanke päät- tyi keväällä 2018. Nykytanssiin tutustui kevään aikana 19 kahdeksasluko- kalaisten ryhmää.

TANSSIHANKE AUTISMIN KIRJON NUORILLE

Zodiakissa on ollut tanssitunteja autismin kirjon nuorille vuodesta 2015 alkaen. Yhteistyötä on tehty alusta alkaen Liisa Pentti +Co:n kanssa. Vuonna 2018 Liisa Pentti ohjasi seitsemälle autismin kirjon nuorelle tanssiteok- sen *Too much, too young* -nimisen tanssiteoksen, joka esitettiin Zodiakin näyttämöllä X Dance Festivalin yhteydessä.

MEIDÄN MAAILMA -HANKE

Tanssitaiteilija Riina Hannuksela työskenteli syksyllä 2018 residenssitai- teilijana Käpylän peruskoulussa integroidun opetuksen ensimmäisellä luokalla. Luokassa opiskelee sekä yleisopetuksen oppilaita että pidenne- tyn oppivelvollisuuden oppilaita, joilla on jonkinasteinen kehitysvamma.

MUU YLEISÖTYÖ

Kantaesitysten yhteydessä järjestettiin fasilitoidut teosalustukset ja taitei- lijatapaamiset. Taiteilijatapaamisia vetivät tiedottaja Piia Ahonen ja tuot- taja Elina Ruoho-Kurola ja teosalustuksia tanssintutkija, tanssitaiteilija Riikka Laakso ja tanssitaiteilija Sonja Jokiniemi.

YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT

[DNA] Departures and Arrivals

PARTS (Bryssel, Belgia),
Alkantara (Lissabon, Portugali),
Hellenic Festival (Ateena, Kreikka),
CDC Toulouse (Toulouse, Ranska),
Hebbel am Ufer (Berliini, Saksa),
Kunstencentrum Vooruit (Ghent, Belgia),
New Theatre Institute of Latvia (Riika, Latvia),
MDT (Tukholma, Ruotsi),
PACT Zollverein (Essen, Saksa),
Spring Utrecht (Utrecht, Hollanti),
Trafó (Budapest, Unkari),
Station Service for Contemporary
Dance (Belgrad, Serbia)

Creative Meeting Point: Hong Kong X Finland 2016-2019

(Hongkong–Suomi -taiteilijavaihtoprojekti)

West Kowloon Cultural District,
Tanssin tiedotuskeskus,
HIAP

KANSAINVÄLISET VERKOSTOT JA YHTEISTYÖPARTNERIT

Zodiak tekee laajaa taiteellista ja tuotannollista yhteistyötä ja toimii monissa paikallisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Zodiak valitsee yhteistyökumppaneikseen toimijoita, jotka tuottavat, esittävät ja edistävät nykytanssia ja laajentavat sen tunnettuutta, läsnäoloa ja vaikutusta eri ympäristöissä ja yhteisöissä. Zodiak toimii sellaisissa kansainvälisissä verkostoissa, joiden partnerit jakavat samanhenkisen nykytanssin ja nykukoreografian arvopohjan. Verkostot edistävät niin tanssin tuotantoa, teosten liikkuvuutta, taiteilijavaihtoa kuin yleisötyötä.

Artistic Doctorates in Europe: Third cycle provision in Dance and Performance (ADiE)

Middlesex University, School of Media and
Performing Arts (Lontoo, Iso-Britannia),
University of Chichester (Chichester,
Iso Britannia), Stockholms konstnärliga
högskola (Tukholma, Ruotsi), Taideyliopisto
(Helsinki, Suomi), Dance4 (Nottingham,
Iso-Britannia), Weld (Tukholma, Ruotsi),
Kiasma-teatteri (Helsinki, Suomi)

ELINA PIRINEN:

Kansainvälistyminen vahvistaa praktiikkaani

Kansainvälistymiseni on tapahtunut vuosien aikana tasaisesti kehittyen, alkaen Zodiak – Uuden tanssin keskuksen kanssa yhteistyössä tekemälläni ja kiertäneillä teoksilla *Lover of the Pianist* (2011) ja *Personal Symphonic Moment* (2013), edeten kansainvälisen työryhmän kanssa Zodiak Stagella työstettyyn kantaesitykseen *meadow, meadow, meadow* (2015), ja jatkuen kansainvälisen yhteistuotantokantaesitykseen *Brume de Mer* (2018).

Zodiakin tuki tarkoittaa minulle konkreettisen rahallisen tuotantotuen lisäksi syvää tunnetta siitä, että on saanut kuulua Suomessa merkittävimmän uutta ja kokeilevaa tanssia näyttävän talon taiteilijoihin, ja sen tunteen avulla myös kehittyä vuosien aikana tekijäksi, jonka työn laatu on katsottu sopivan osaksi Zodiakin kansainvälisten verkostojen toimintaa.

Praktiikkani ja taiteellisen laatuni kansainvälistymisen potentiaali on tullut Zodiakin henkilökunnan silmissä tarkasti ja syvästi nähdyksi ja liekitetyksi, jopa voisiko sanoa talon sosiaalidemokraattisia ”kaikille talon taiteilijoille samat lähtöaineokset” -arvoja hetkellisesti haastaen.

Tällainen tuotantotalon näkökyky ja uskallus voi olla yksittäiselle taiteilijalle merkittävä asia, sillä se generoi taiteilijana halua olla vielä parempi ja sitoutua vielä rohkeammin melskaamaan omalaatuisen tekemisen parissa. Tämä molempiin suuntiin generoiva voima on kuin siipien alla oleva myrsky, jonka kanssa olen saanut parhaimmillaan nuolla maailman muotoja ja pitää hauskaa.

Tämä useamman vuoden ajan itseä asuttanut tuetuksi ja nähdyksi tuleminen tunne on tuonut turvaa, mikä taas toimii minulle hienosti oman luontaisen luovuuden, emansipatorisen ja transgressiivisen taiteen tekemisen halussa ja pyrkimyksissä.

Kansainvälinen toimintani koskettaa myös kanssani töitä tekeviä taiteilijoita. Heidänkin toimintansa ja ansaintansa kehittyä kontekstien vaihtuessa ja työn jatkumisessa. Yhdessä maailmaa kiertäminen on kiinnittänyt meidät kollegoina kauniilla tavoilla vielä vahvemmin yhteen, mikä taas näkyy seuraavan kantaesityksen tekemisessä luottamuksena ja rohkeutena, ja sitä myöten villinä ja vapaana prosessina sekä ulostulevana teoksena.

Tämä kaikki on omalta osaltaan auttanut minua tekijäitsetunnon luomisessa. Sen avulla oma signatuurini ja praktiikkani on vahvistunut entisestään, minkä vuoksi urani pääsee edelleen kehittymään kansainvälisesti vielä vahvempaan suuntaan ulkomaille kutsuttuna tilausteoskoreografina vuosina 2019 ja 2020.

KOTIMAISET VERKOSTOT JA YHTEISTYÖPARTNERIT

Kotimaisten verkostojen ja partnereiden kanssa Zodiak toteuttaa tapahtumatuotantoja, yleisötyötä, koulutusyhteistyötä, kiertue-esityksiä sekä yhteiskunnallista vaikuttamista.

VUONNA 2018 ZODIAKIN YHTEISTYÖKUMPPANEITA KOTIMAASSA OLIVAT:

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Zodiakin viestintä ja markkinointi keskittyvät avaamaan Zodiakin toiminnan sisältöjä ja merkityksiä. Viestinnässä panostetaan laadukkaaseen sisällöntuotantoon, niin visuaalisesti kuin tekstienkin tasolla. Sisällöntuotanto toteutetaan tiiviissä dialogissa taiteilijoiden kanssa.

VIESTINTÄ TAITEEN TULKKINA

Zodiakin tiedotus- ja markkinointistrategian pääviesti vuonna 2018 oli Zodiak yhteisöllisenä, ennakkoluulottomana ja ajankohtaisena taide-toimijana ja -foorumina sekä alansa edelläkävijänä. Viestinnän media-avaruuden muodostavat digitaaliset kanavat ja painetut materiaalit: Zodiakin verkkosivut, sosiaalisen median kanavat, uutiskirjeet ja digitaalinen mainonta, sekä painetut kausiesitteet ja julistheet.

Viestinnän kivijalkana toimivat Zodiakin verkkosivut osoitteessa www.zodiak.fi. Päivittäisviestintä toteutuu tehokkaasti sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kanavista Facebook on tärkein, mutta Instagram jatkoi voimakasta nousuaan myös vuonna 2018. Zodiakin Instagram-seuraajien määrä kasvoi vuoden aikana peräti 37 %. Digitaalisen viestinnän kolmas tärkeä väline on kaksi kertaa kuussa lähtevä uutiskirje.

Zodiakin painettu kaksikielinen kausiesite julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi Sivuaskel-festivaalille tehdään painettu esite. Esitteitä levitetään sekä jakamalla niitä laajasti pääkaupunkiseudun erilaisiin julkisiin tiloihin että suorapostituksena.

Zodiak ylläpitää mediasuhteita aktiivisella tiedottamisella ja henkilökohtaisten suhteiden kautta. Vuoden 2018 aikana Zodiakin esityksistä ja toiminnasta kirjoitettiin säännöllisesti Helsin-

gin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja alan erikoislehdessä Teatteri&Tanssi+Sirkuksessa. Zodiakin esityksiä huomioitiin myös muun muassa Yleisradion kanavissa, Rondo Classisissa, Radio Helsingissä sekä blogeissa.

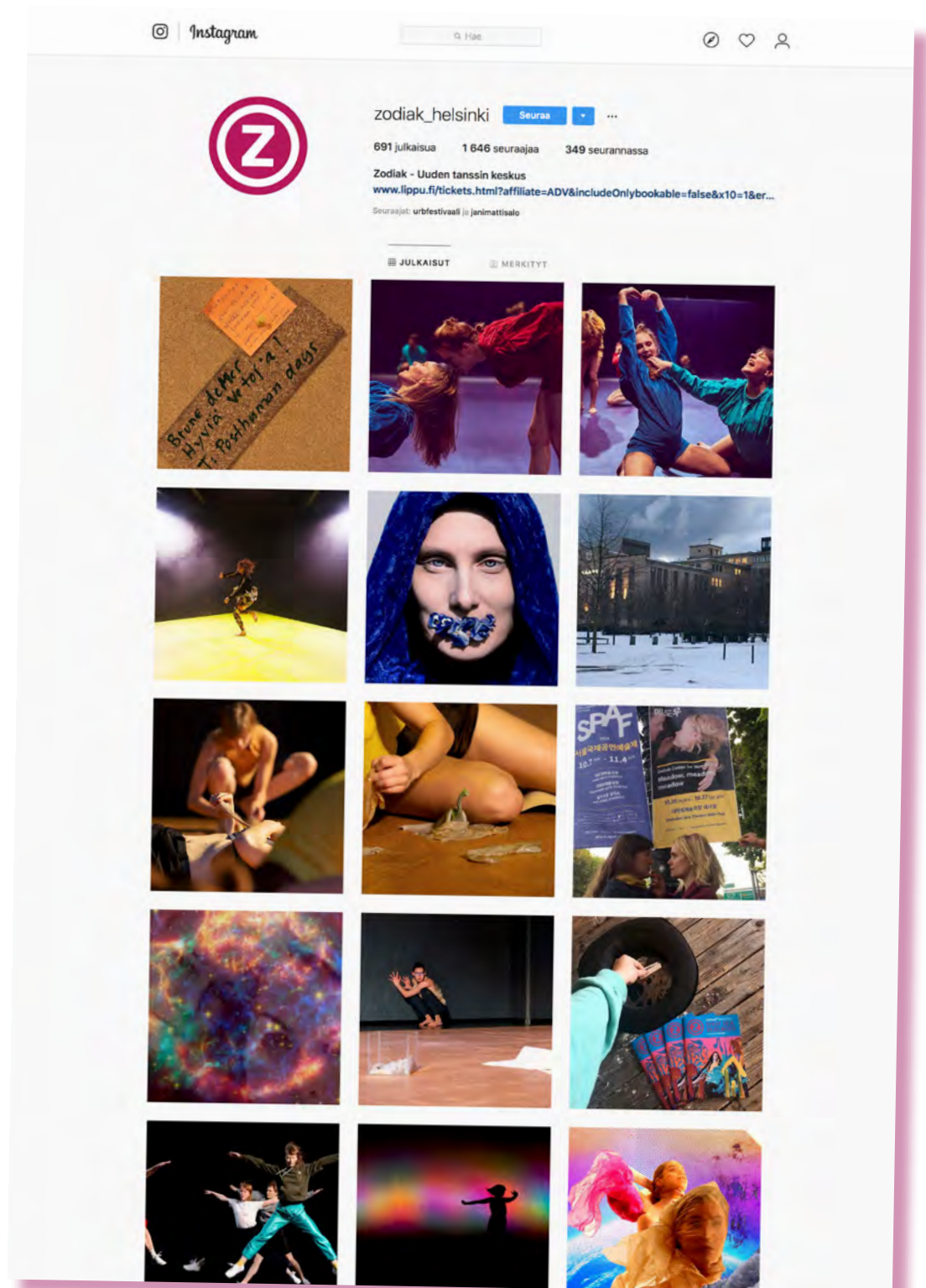
MARKKINOINTIA DIGITAALISIN KEINAIN

Zodiakin markkinointi toteutuu pääasiassa sosiaalisessa mediassa. Vuonna 2018 teosmarkkinointia tehtiin kohdennettujen sponsoroitujen julkaisujen kautta. Ne tavoittivat Facebookissa parhaimmillaan yli 16 000 henkeä. Vuoden aikana toteutettiin lisäksi useampi ulkomainoskampanja. Kampanjoita tehtiin metroasemilla, sekä metron ja raitiovaunujen digitaalisilla näytöillä.

Zodiakin visuaalinen ilme on ajankohdainen ja laadukas nuoren polven valokuvaa- jien ja mediataiteilijoiden ansioista. Vuonna 2018 Zodiakille työskentelivät muun muassa Ezra Gould, Uwa Iduozee, Kristiina Männikkö, Katri Naukkarinen, Ilkka Saastamoinen ja Timo Wright. Painettujen materiaalien ulkoasusta vastasi Petri Summanen, ja esitysten videotal- tionneista Mikael Kanerva.

VIESTINNÄN TUNNUSLUKUJA

- 4828 seuraajaa Facebookissa, nousu 8,5%
- 1514 seuraajaa Instagramissa, nousu 37 %
- 1316 seuraajaa Twitterissä, nousu 8,8%
- 27 lehdistötiedotetta
- 24 uutiskirjettä
- 2 kausiesitettä, 24 000 painos
- 1 festivaaliesite, 4 000 painos

HENKILÖKUNTA JA PRODUKTIOKOHTAISET TYÖNTEKIJÄT

Zodiakin palkkakirjanpidossa oli 242 henkilöä. Zodiakin esitys- ja koulutustoiminta tarjosi kaikkiaan 453 työtilaisuutta.

Henkilökunta ja produktiokohtaiset työsuhteet

- 26 henkilötyövuotta, 16 tilapäistä ja 10 vakinaista henkilötyövuotta
- 19 VOS-henkilötyövuotta, 7 tanssin aluekeskustoiminnan henkilötyövuotta
- 242 työllistettyä henkilöä, 49 ostopalvelun tarjoajaa

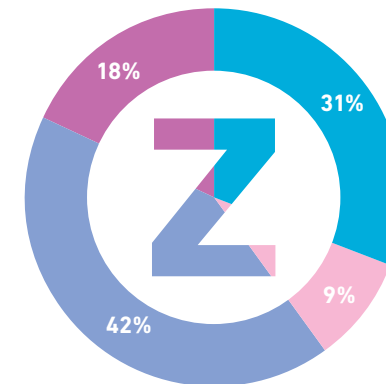
VAKINAINEN HENKILÖKUNTA

Piia Ahonen, tiedottaja
Maija Eränen, tuottaja
Katja Kirsi, yleisötyövastaava
Harri Kuorelahti, taiteellinen johtaja
Esa Mattila, äänimestari (-31.7.2018)
Ina Niemelä, valomestari (-31.7.2018)
Varpu Nieminen, toimisto- ja tuotantoassistentti (17.4.2018-)
Raija Ojala, toiminnanjohtaja (-31.10.2018)
Anna Pöllänen, tekninen vastaava / valomestari (äitiysvapaa ja hoitovapaa -31.7.2018)
Niina Rauhala, toimisto- ja tuotantoassistentti (-30.4.2018)
Elina Ruoho-Kurola, tuottaja
Ari Tenhula, toiminnanjohtaja (3.9.2018-)
Johannes Vartola, äänimestari (1.10.2018-)

Uusia rekrytointeja oli toiminnanjohtajan lisäksi äänimestarin ja tuotanto- ja toimistoassistentin rekrytoinnit. Tuotanto- ja toimistoassistenttina aloitti Varpu Nieminen (17.4.2018-), toiminnanjohtajana Ari Tenhula (3.9.2018-) ja äänimestarina 1.10. Johannes Vartola (1.10.2018-).

Lisäksi Zodiakin maksuliikenteestä, palkkahallinnosta ja kirjanpidosta vastasi Marja-Leena Koskelin / Dextella Oy.

Vuonna 2018 Zodiak tarjosi useita työharjoittelijatehtäviä yleisötyön ja esitystuotannon piirissä.

2018 HENKILÖTYÖVUODET

Vakinainen henkilökunta 8
Vakinainen henkilökunta, aluekeskus 2,4
Tilapäinen henkilökunta 10,8
Tilapäinen henkilökunta, aluekeskus 4,8

Yhteensä 26

TILAT JA TEKNIikka

Kaapelitehtaalla Zodiakin käytössä oleva tilakokonaisuus on kasvanut vuosien mittaan toiminnan laajenemiseen myötä. Zodiakilla on Kiinteistö Oy Kaapelitalolta yhteensä 847 m² esitys-, harjoitus-, toimisto- ja varastotilaa. Vuonna 2018 Zodiak vuokrasi edellisvuosien tavoin lisäesitys-tilaksi Kaapelitehtaan Pannuhallia. Zodiak myös aloitti neuvottelut uusista toimistotiloista Kaapelitehtaan kanssa.

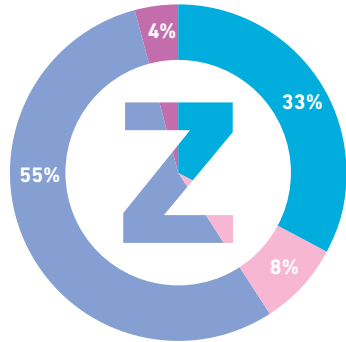
Zodiakin ohjelmisto levittyäytyi oman Kaapelitehtaan Zodiak-näyttämön (12 teosta), Pannuhallin (4 teosta) ja Valssaamon (1 teosta) ohella Stoaan (1 teos) sekä kävelyteoksen muodossa Kaarelan alueen ulko- ja sisätiloihin (1 teos).

Kurssitoimintaa harjoitettiin Zodiakin omissa saleissa C4 ja B2, sekä vuokratiloissa Kaapelitehtaalla että yhteistyökumppanien tiloissa.

- 655 m² harjoitus- ja esitystilaa
- 110 m² toimistotilaa
- 82 m² varastoja

Mikko Orpana: I AM IN YOUR MIND / Kuva: Uupi Tirronen

TOIMINTA- JA KÄVIJÄTILASTOT

2018 ESITYKSET JA TAPAHTUMAT

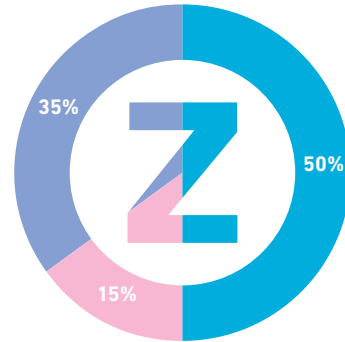
Esitykset Helsingissä 112

Kiertue-esitykset 28

Yleisötyökurssit ja muut tapahtumat 199

Ammattilaiskurssit 15

Yhteensä 354 eri tapahtumaa

2018 KATSOJAT JA OSALLISTUJAT

Katsojat Helsingissä 8401

Kiertue-esitysten katsojat 2460

Yleisötyön ja muiden tapahtumien osallistujat 5865

Yhteensä 16 726

Zodiakin toiminnan vaikutuspiirissä oli yleisötyö ja kiertue-toiminta mukaan lukien vuonna 2018 yhteensä 16 726 katsojaa, kokijaa ja osallistujaa 354 tilaisuudessa yhteensä 812 tapahtumakerrassa.

Zodiakin ohjelmistolla oli Helsingissä sekä koti- ja ulkomaan kiertueilla yhteensä 140 esityskertaa ja näissä katsojia 10 861.

Helsingissä Zodiakin ohjelmisto käsitti 112 esityskertaa 8 401 katsojalle. Esityksiä oli määrällisesti 14 ja katsojia 1643 edellisvuotta vähemmän. Keskimääräinen täyttöaste oli 84 % ja katsojaluku 75 esitystä kohden. Maksullisia näytöksiä oli 103 ja myytyjä lippuja 7804 (- 1 399 / -15 %); ilmaisesityksiä 9 ja niissä 346 katsojaa.

Zodiakin ohjelmistolla oli kiertue-esityksiä yhteensä 28 esityskertaa ja niissä 2 460 katsojaa. Ulkomailla esityskertoja oli 18 (- 2 / 2017)

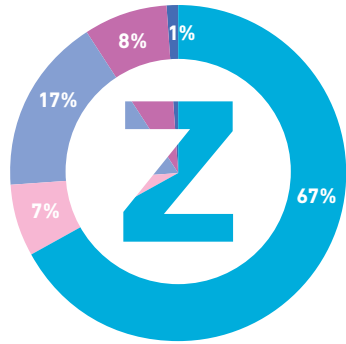
ja katsojia 1788 (- 3939), keskimäärin 99 katsojaa. Kotimaassa kiertue-esityksiä oli 10 ja niissä 909 katsojaa (- 651). Suomessa kiertuekilpailun kiristyminen sekä vastaanoton mahdollisuuksien vähäisyys ja kehittymättömyys näkyvät vuosittain alenevina esitys- ja katsojamäärinä. Kotimaassa myös vierailuesitysten keskikatsojamäärä jää varsin alhaiseksi.

Zodiakin yleisötyö tavoitti eri yhteisöissä ja ympäristöissä 5865 osallistujaa ja kokijaa 199 tilaisuudessa; keskimäärin 28 osallista per tilaisuus. Yleisötyöohjelman ja -tapahtumien sisältö ja formaatit vaihtelevat vuosittain, joten tilastollinen vuosivertailu ei ole mielekäästä. Yksittäiset kurssi- ja työpajakerrat mukaan luettuna yleisötyön tapaamiskertoja oli yhteensä 633.

Ammattilaiskursseja ja -työpajoja järjestettiin 15 keräten 204 osallistujaa, keskimäärin 14 taiteilijaa kurssia kohden.

TALOUS

2018 KULUT YHTEENSÄ 1 391 411 €

Henkilöstökulut 933 033 €

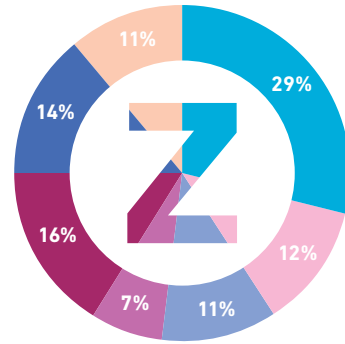
Ostopalvelut 102 554 €

Muut kulut 231 197 €

Tilavuokrat 108 672 €

Poistot 15 955 €

Yhteensä 1 391 411 €

TULOT YHTEENSÄ 1 383 931 €

Valtionosuus ja -avustus 409 353 €

Taike avustus aluekeskustoimintaan 169 000 €

Helsingin kaupungin toiminta-avustus 160 000 €

Helsingin kaupungin avustus aluekeskustoimintaan 100 000 €

Hanke- ja projektiavustukset 171 506 €

Esitys- ja pääsylipputulot 242 101 €

Muut tuotot 131 970 €

Zodiakin toiminta rahoitetaan lakisääteisellä valtionosuudella, Helsingin kaupungin toiminta-avustuksella, aluekeskustoimintaan saattavilla valtion ja kaupungin harkinnanvaraisilla avustuksilla, oman toiminnan tuotolla sekä hanke- ja projektiavustuksilla. Tämä monikanavainen rahoitusmalli myötäilee Zodiakin toiminta-alueita, mutta se on hallinnollisesti haastava ja toiminnallisesti haavoittuva.

KOKONAISTALOUDEN ERITTELY

- 1 391 411 € kokonaiskulut
- 1 383 931 € kokonaistulot
- -7 480 € alijäämä

Vuoden 2018 toteutuneet kokonaiskulut olivat 1 391 411 euroa. Kulut nousivat 0,35 % (4 893 €) edellisvuoteen 2017 verrattuna. Vuoden toteutuneet kokonaistulot olivat 1 383 931 euroa. Tulot laskivat 0,66 % (-9 221 €) edellisvuodesta. Koko

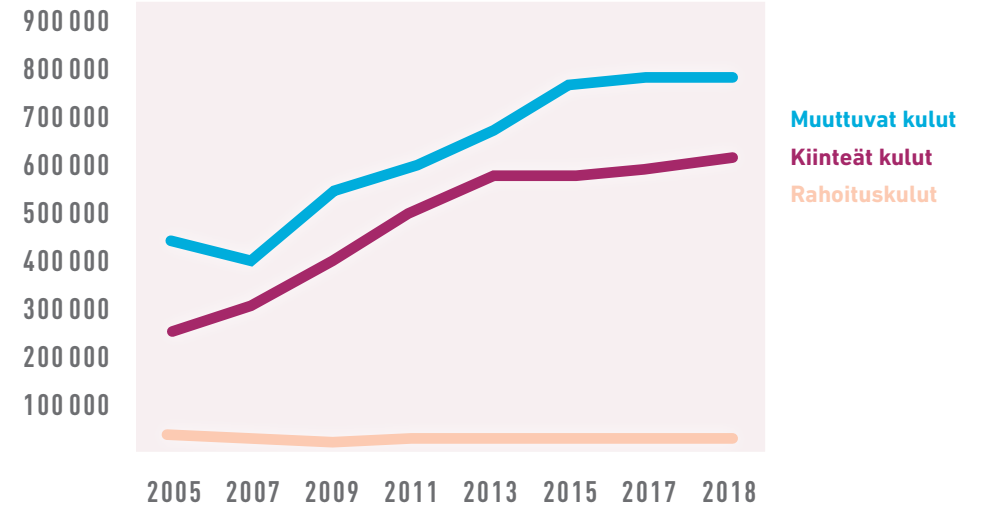
Zodiak Presents ry:n vuoden 2018 kirjanpidon tulos oli 7 480,03 euroa alijäämäinen. Alijäämä siirretään edellisten kausien yli-/alijäämättilille.

ALUEKESKUSTOIMINNAN TALOUDEN ERITTELY

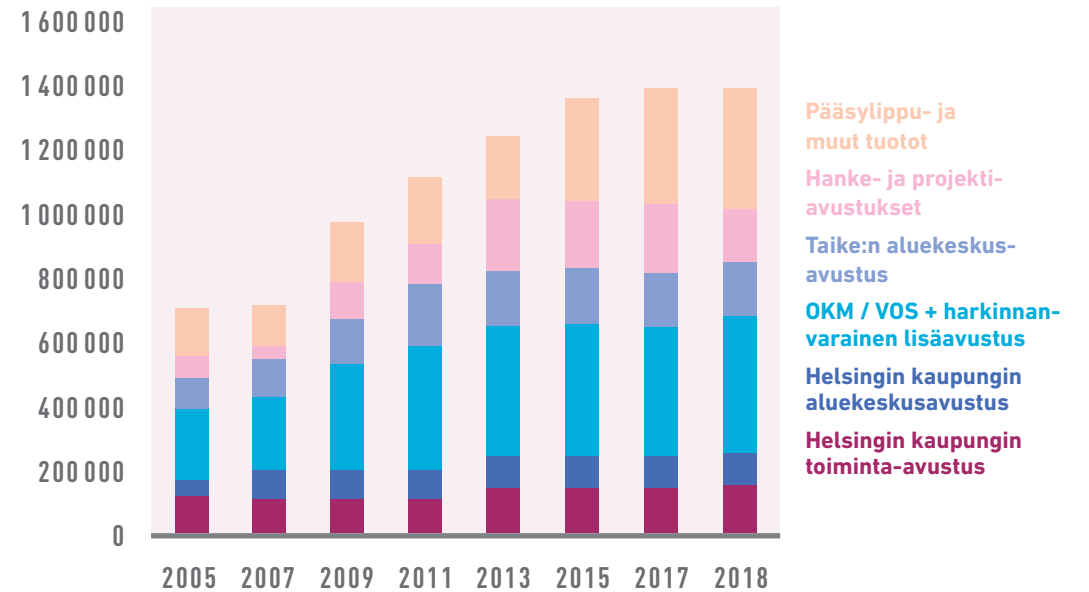
- 420 751 € kokonaiskulut
- 420 529 € kokonaistulos
- -221,30 € alijäämä

Tanssin aluekeskusrahoitus muodostaa vuosittain noin kolmanneksen Zodiakin toiminta- ja talousvolyymistä. Zodiakin aluekeskustoiminnan toteutuneet kokonaiskulut kertomusvuonna olivat 420 751 ja -tulot 420 529 euroa. Aluekeskuskulujen ja -tulojen toteutuma laski 2%. Aluekeskustoiminnan suhteellinen osuus oli 30 % Zodiakin kokonaistalousvolyymistä. Aluekeskustoiminnan tulos oli 221,30 euroa alijäämäinen.

KUSTANNUSKEHITYS 2005–2018

RAHOITUSKEHITYS 2005–2018

HALLINTO

Jenni-Elina von Bagh: *Posthuman Days* / Kuva: Katri Naukkarinen

Zodiak Presents on vuonna 1986 rekisteröity aatteellinen kannatusyhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää tanssitaiteita, lisätä taidemuodon harrastusta ja tunnettuutta sekä ylläpitää ja tukea tanssin esitystoimintaa ja yleisökasvatusta niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Yhdistys on ylläpitänyt Zodiak – Uuden tanssin keskuksen toimintaa vuodesta 1997 alkaen. Syksystä 2004 Zodiak on toiminut Helsingin tanssin aluekeskuksena, osana valtakunnallista tanssin aluekeskusverkostoa.

Zodiak on tasa-arvoinen ja keskusteleva asiantuntijaorganisaatio. Sillä on toimiva ja tarkoituksenmukainen hallinto. Zodiakin hallituksessa on sekä taiteellista että talouden ja hallinnon asiantuntemusta.

Zodiak Presents ry:n hallituksen 27.4.2017–24.4.2018 muodostivat:

- VTM Kirsi Munck (puheenjohtaja)
- FM Riitta Heinämaa
- VTM Esa Hämäläinen
- tanssitait. maisteri tanssija Ninu Lindfors
- BA tanssijakoreografi Pia Lindy
- tanssit. kandidaatti ja kuvataiteen MA Maija Mustonen
- Tanssit. maist. koreografi Jarkko Partanen (varapuheenjohtaja)
- FM museonjohtaja Raija-Liisa Seilo
- TeM äänisuunnittelija Heidi Soidinsalo

Yhdistyksen vuosikokouksessa 24.4.2018 hallitukseen valittiin seuraavat 9 henkilöä:

- VTM Kirsi Munck (puheenjohtaja),
- tanssitaiteilija Hanna Ahti,
- VTM Heljä Franssila,
- FM Riitta Heinämaa,
- BA tanssijakoreografi Pia Lindy
- tanssit. kandidaatti ja kuvataiteen MA Maija Mustonen,
- Tanssit. maist. koreografi Jarkko Partanen (varapuheenjohtaja),
- FM museonjohtaja Raija-Liisa Seilo ja
- TeM äänisuunnittelija Heidi Soidinsalo.

Zodiakin ohjelmisto- ja sisältösuunnitteluun osallistuu taiteellisen johtajan lisäksi hallituksen vuosittain hyväksymä taiteellinen työryhmä. Vuonna 2018 Harri Kuorelahden kokoonkutsuun työryhmään kuuluivat tanssitaiteilija Pia Lindy ja Janina Rajakangas. Työryhmä vastasi vuoden 2020 ohjelmiston kuratoinnista avoimen haun pohjalta. Sivuaskel-festivaalin taiteelliseen työryhmään nimettiin Pia Lindy.

Zodiakin tilintarkastajana 2018 jatkoi KHT Helena Sinisalo / Taloushallinto Oy ja varatilintarkastajana KHT Tuire Mannila.

Zodiak Presents -yhdistyksellä oli vuoden lopussa 33 jäsentä: Hanna Ahti, Tarja Ervasti, Joonas Halonen, Ismo-Pekka Heikinheimo, Maija Hirvanen, Anna Maria Häkkinen, Andrius Katinas, Petri Kekoni, Sanna Kekäläinen, Jenni Koistinen, Ulla Koivisto, Liisa Korpiniitty, Soile Lahdenperä, Ninu Lindfors, Katarina McAlester, Heli Meklin, Kirsi Monni, Eeva Muilu, Anna Mustonen, Maija Mustonen, Vera Nevanlinna, Hanna Pajala-Assefa, Sari Palmgren, Jarkko Partanen, Liisa Pentti, Elina Pirinen, Tuomo Railo, Anu Rajala, Maria Saivosalmi, Jaakko Simola, Virva Talonen, Aino Voutilainen ja Katariina Vähäkallio.

Jäsenyydestä luopui Paula Tuovinen hänen siirtyttyään Taiteen edistämiskeskuksen johtajaksi.

JÄSENYTYDET, EDUSTUS JA EDUNVALVONTA

Zodiakin henkilökunta toimi taidepoliittisessa kehittämis- ja edunvalvontatyössä jäsenyyksien kautta alan yhdistyksissä ja verkostoissa sekä asiantuntijoina seminaareissa ja muissa yhteyksissä.

Zodiak Presents kuuluu perustajajäsenenä taiteilijavaihto- ja residenssitoimintaa organisoivaan HIAP:iin (Helsinki International Artist Programme) ja Tanssin talo -hanketta edistävään Tanssin talo -yhdistykseen. HIAP:n hallituksessa Zodiakia edusti taiteellinen johtaja Harri Kuorelahti.

Toiminnanjohtaja Raija Ojala toimi Tanssin talo -yhdistyksen hallituksessa edelleen vuosikokoukseen 19.4.2017 saakka. Vuosikokouksessa yhdistyksen hallitukseen valittiin Zodiakin hallituksen puheenjohtaja Kirsi Munck ja tanssitaiteen edustajana Ari Tenhula. Kumppanuusneuvotteluja Tanssin talon kanssa jatkettiin vuonna 2018.

Raija Ojala osallistui OKM:n, TAIKE:n ja aluekeskusten neuvotteluun TAIKE:n rahoitusuudistuksesta TAIKE:ssa 30.5.2018, sekä TAIKE:n uuden johtajan ja aluekeskusten väliseen neuvotteluun 15.8.2018 TAIKE:n tulevista linjauksista ja aluekeskusten tilanteesta.

Zodiak Presents on myös Tanssin Tiedotuskeskuksen ja Suomen Teatterit (STEFI) ry:n jäsen. Tanssin Tiedotuskeskuksen hallituksen varsinaisena jäsenenä toimi Maija Eränen, varalla Piia Ahonen. STEFI:n tanssitoimijoiden neuvottelukunnassa Zodiakia edusti keväällä Raija Ojala ja syksyllä 2018 Ari Tenhula.

Raija Ojala toimi Kiinteistö Oy Kaapelitalon hallituksessa edelleen vuokratilustajana. Kaapelitalon toiminnalliseen ryhmään osallistui tiedottaja Piia Ahonen. Zodiak on tanssielokuvan esittämiseen, tuottamiseen ja muuhun kehittämiseen tähtäävän Loikka Kontakti yhdistyksen jäsen.

Tanssin aluekeskusten verkostossa toimivat Maija Eränen, Harri Kuorelahti ja Raija Ojala.

